

MEDIJI O ZDRAVSTVU

sreda, 30. septembar 2020.godine

RTS- Danica Grujičić: Ljudi se više plaše raka nego kovida

BLIC- VIŠE ZARAŽENIH IMAĆEMO U NOVEMBRU Dr Todorović upozorava: Ovo je razlog zašto još nisu dozvoljena velika okupljanja

BLIC- Dr Kon: Do juna triput više žrtava korone od zvaničnog broja zbog problema u informacionom sistemu, "SADA SU PODACI VRLO TAČNI"

N1- Centar za vantelesnu oplodnju: Za sedam meseci 5.000 parova se obratilo za pomoć

RTV- Od sutra počinje imunizacija

DNEVNIK- Žene iz Žablja prve rade mamografiju na pokretnom mamografu

DZ NOVI SAD- Vakcine protiv gripa

Danica Grujičić: Ljudi se više plaše raka nego kovid

Direktorka Instituta za onkologiju i radiologiju Danica Grujičić rekla je za RTS da je opterećenost lekara u njenoj ustanovi ista kao u periodu pre kovid i da su samo u početku obustavljeni pregledi pacijenata koji su dolazili u prvom talasu. Kako je rekla, i ti ljudi su počeli da dolaze već od maja i to su uglavnom pacijenti kojima je svejedno da li će biti pregledani ovog trenutka ili za dva-tri meseca.

Danica Grujičić je, gostujući u Jutarnjem Dnevniku RTS-a, rekla da se sa dijagnostikovanim pacijentima radilo bez zastoja sve vreme.

Navodi da njeno iskustvo govori da se ljudi još uvek više plaše raka nego kovid.

Istakla je da su kolege sa intituta uložile ogroman napor i da se na hirurgiju uopšte ne čeka. Ni za radioterapiju se ne čeka više od tri nedelje.

Danica Grujičić je rekla da svih osam aparata rade u tri smene i da se oni gase tek posle ponoći.

Navela je i da u državnim ustanovama ima dovoljno skenera.

Direktorka Instituta za onkologiju i radiologiju je apelovala na pacijente da dolaze pet do deset minuta pre zakazanog pregleda da se ne bi stvarale gužve.

VIŠE ZARAŽENIH IMAĆEMO U NOVEMBRU Dr Todorović upozorava: Ovo je razlog zašto još nisu dozvoljena velika okupljanja

Trenutno imamo dobru epidemiološku situaciju i očekujemo da tako bude i u oktobru. Međutim, u novembru, kada dođu hladniji dani, neminovan je skok broja zaraženih od korone. Od našeg opreza zavisi koliko će to biti i zato smo odlučili da i dalje ne dozvoljavamo velika okupljanja i da samo postepeno ublažimo mere, kaže za "Blic" epidemiolog Branimir Todorović.

Krizni štab doneo je odluku kojom se ugostiteljskim objektima produžava rad do 23 časa, umesto do 21 kako je važno dosadašnje pravilo. Razlog je jesenje vreme i potreba da se omogući ugostiteljima produženi rad koji se razlikovao od rada bašta.

Iako je epidemiološka situacija u Srbiji povoljna, razmatralo se i popuštanju mera kada su manifestacije u pitanju, međutim od toga se ipak odustalo.

Epidemiolog i član kriznog štaba za suzbijanje infekcije Covid-19, prof. dr Branimir Todorović izjavio je za "Blic" da je procenjeno da jedino ova mera može biti relaksiranija, ali uz napomenu da svaki ugostitelj mora striktno voditi računa da gosti poštuju propisane mere.

- S obzirom na to da počinju hladni dani, ljudi će biti sigurno više u ugostiteljskim objektima unutra, a ne spolja, odlučeno je da se produži radno vreme do 23, a ne do 21 kako je bilo propisano za zatvoreni prostor. Važno je istaći da sve što radimo moramo da radimo vrlo oprezno, da ne napravimo neku grešku kao što se dogodilo onima koji su bili u nekom periodu veoma dobri, kao Česi, Nemci, Island - naglašava Todorović.

Mere u objektima

Iako odlazak u restoran nije obavezan, ipak je ljudima druženje tog tipa potrebno bilo kao opuštanje u slobodno vreme, ali i kao poslovni sastanak. Koji god razlog da je u pitanju, obavezno treba poneti masku sa sobom, jer ova mera je i dalje na snazi.

- Ono što svakako ne treba zaboraviti jeste da u zatvorenom treba nositi maske. Svaki ugostitelj, svaki organizator neke manifestacije odgovara za sprovođenje svih mera. Što se kongresa, sajмова i nekih većih manifestacija tiče, nismo mogli da donesemo odluku da ih dozvolimo, jer svako će tu odluku tumačiti na svoj način. Očekujemo detaljan protokol od svakog organizatora, uz poštovanje svih mera, da ih ne ponavljam, to su iste one tri - maske, rastojanje i dezinfekcija, uz obavezno praćenje. To ćemo odobravati najverovatnije sa dobijanjem jasnog protokola i preuzimanjem obaveze od samog organizatora. Beogradski maraton nismo prihvatili, jer 4.000 ljudi treba da učestvuje, tu su i gledaoci, tako da bi to bilo vrlo rizično - kaže epidemiolog.

Miran oktobar

Iako se u ovom trenutku odlično držimo, svakako sa hladnim danima i cirkulacijom ljudi u zatvorenim prostorijama stvara se veća verovatnoća širenja infekcije. U oktobru nas očekuje miholjsko leto pa se samim tim stručnjaci nadaju da će i ljudi više vremena provoditi napolju. U novembru i decembru bi moglo doći do blagog porasta inficiranih.

- Rizik će se povećati sa zahlađenjem, u novembru i decembru, i tad je moguće očekivati porast broja obolelih. Ako stanovništvo bude disciplinovano kako je to bilo do sada, onda taj broj neće biti drastično veliki. A zaslugu za ovakvu stabilnu situaciju snosi onaj ogroman broj stanovništva koji je disciplinovano primenjivao mere. Ako bude sve ispoštovano, onda možemo imati blago povećanje, jer je ono neizbežno u zatvorenim prostorima. Svakako imamo i povećan rizik i sa početkom fakulteta, ali se nadamo da će akademska zajednica to dobro organizovati - kaže profesor Todorović.

Da treba biti oprezan profesor Todorović upozorava jer u našem regionu korona ne miruje, a kako smo mi otvorena zemlja zbog ekonomije, robe i transporta, može doći do preliivanja.

Dobro stojimo

- Trebalo bi da budemo svesni da mi u ovom trenutku imamo izvanredan rezultat, imamo jedva sedam obolelih na 100.000 stanovnika, samo je od nas bolji Kipar. Svi su sa daleko lošijim rezultatom, počevši od Crne Gore koja ima 522 na 100.000, što je svrstava na prvo mesto liste centra za kontrolu bolesti od svih zemalja regiona i drugo generalno, posle Izraela, objašnjava Todorović i dodaje:

- Ako pogledamo dalje region, tu je Hrvatska sa 80 na 100.000, Severna Makedonija je nešto bolja sa 42 na 100.000 stanovnika, Bugarska sa 45 na 100.000. Rumunija ima 23 miliona stanovnika, kod njih je 94 na 100.000 stanovnika. Treba biti svestan situacije da smo mi okruženi zemljama koje imaju veliku stopu obolevanja i može se desiti lako preliivanje jer su naše granice otvorene. Mi želimo da protok robe i ljudi funkcioniše, da se odvija normalno, jer bez ekonomije nema ni zdravstva, ni zdravlja. Zato se mere moraju vrlo oprezno i postepeno prilagođavati i to samo kada postoje uslovi za to. Ukoliko ovo

produžavanje radnog vremena do 23 rezultuje povećanjem broja obolelih, ta se odluka može lako promeniti - objašnjava profesor Todorović.

Izbeći miks dve infekcije

Vakcinacija protiv sezonskog gripa koja nam predstoji u oktobru važna je za stare osobe, hronične bolesnike, osobe sa slabim imunitetom, medicinske radnike. Kasnije i za sve ostale, kako bi se izbeglo miksovanje dve infekcije.

- To će ići normalno i ja mislim da će početi 1. oktobra, pre svega sa onim grupama koje smo označili kao najrizičnije, a kasnije i sa svima ostalima. I ovih 200.000 doza iz "Torlaka" će mnogo značiti. Kada je grip u pitanju, gledajući šta se dešava na južnoj polulopti, nije bilo nekog velikog skoka, s tim što oni imaju problem sa kovidom. Vakcinacija je neophodna i ona će biti sprovedena po prioritetima - zaključuje epidemiolog Todorović.

Dr Kisić: Uložili smo napor, zašto da sve upropastimo

Odlazak u restorane i kafiće nije nešto što je obavezno, kaže dr Darija Kisić Tepavčević i dodaje da svako treba da proceni individualni rizik i ako se odluči za takav rizik, mora da poštuje preporuke.

- Razmatrali smo održavanje manifestacija, iako je povoljnija situacija, mislimo da još uvek ne treba da dozvolimo, veliki su naponi uloženi da bude povoljna situacija da bismo sad popustili - zaključila je Kisić Tepavčević.

Stigle vakcine protiv gripa

Ministarstvo zdravlja obaveštava građane da je prvi kontingent vakcina protiv gripa, ukupno 343.920 doza, stigao u Srbiju, i da će imunizacija građana otpočeti, kako je i predviđeno, 1. oktobra, nakon svih zakonski predviđenih aktivnosti u pogledu sertifikacije i dostave vakcine zdravstvenim ustanovama. Ministarstvo zdravlja će zbog aktuelne epidemiološke situacije građanima preporučiti najadekvatniji termin za imunizaciju, kako bi imunitet stečen vakcinom bio najefikasniji i najdelotvorniji.

Ministarstvo zdravlja je u skladu sa aktuelnom globalnom pandemijom korona virusa kao i povećanim potrebama i interesovanjem građana ove godine obezbedilo rekordan broj vakcina protiv gripa - preko 500.000 doza, delom od Instituta „Torlak“, a delom od stranih dobavljača.

Pored toga, u skladu sa dogovorom Ministarstva zdravlja i Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, ove nedelje će otpočeti i distribucija pneumokok vakcine ustanovama za smeštaj odraslih i starih lica. Navedena vakcina je prema svim dosadašnjim istraživanjima imala izuzetno pozitivan uticaj u pogledu borbe protiv korona virusa, stoga se preporučuje imunizacija starijim licima.

Dr Kon: Do juna triput više žrtava korone od zvaničnog broja zbog problema u informacionom sistemu, "SADA SU PODACI VRLO TAČNI"

Epidemiolog Predrag Kon izjavio je večeras da je prema njegovom istraživanju, a na osnovu podataka iz Gradskog zavoda za javno zdravlje, od marta do juna bilo tri puta više smrtnih slučajeva nego što je sistem prikupio i što je pismeno prijavljeno.

Kon je za "Njuzmaks adria" rekao da je postojao problem u informacionom sistemu i da se to stalno dešava.

- Mora da se shvati - postoji nešto što se primenjuje u toku samog događaja. Mi prvi put koristimo jedan informatički sistem. Taj informacioni sistem u jednom trenutku, u jednom periodu, nije bio dovoljno precizan i ne mogu da tvrdim zašto - dakle negde od sredine juna on nije bio precizan - rekao je kon.

Epidemiolog je rekao da smrtni slučajevi ne mogu precizno da se iskazuju ukoliko ne prođe određen period.

- Tek za dva meseca vraćaju se nazad podaci koji su upisani u potvrdi o smrti... Sada će da stignu ti podaci za jun. Ja sam obradio podatke do juna meseca. Do juna meseca, najkraće da vam kažem, tri puta je bilo više smrtnih slučajeva nego što je sistem, nego što je pismeno prijavljeno. To se dešava stalno... - rekao je Kon.

Kon je ponovio da je problem u kompjuterskom programu.

- Mi nikada nismo radili po tom sistemu, do sada nikada nije postojao ovakav sistem nadzora, mi imamo nešto drugo što redovno funkcioniše, ali sada je nemoguće da to funkcioniše jer sada toga ima masovno i morate da se adaptirate - dodao je.

Kaže da se u ovom slučaju razvio informatički sistem bez koga epidemiolozi nisu mogli da rade, naglašavajući da u početku nisu postojale kovid-ambulate i da oni nisu mogli da rade na prikupljanju podataka, posebno jer ti podaci nisu stizali, pa i "prijave zaraznih bolesti uopšte nisu stizale".

Kon navodi da je u svom istraživanju koristio mortalitetnu statistiku i DN2 obrasce, kao i podatke iz Gradskog zavoda za javno zdravlje.

Potvrda o smrti ima tri dela - neposredni, osnovni i posredni uzrok smrti, naveo je, dodajući da one stižu posle dva meseca.

Kon je precizirao da ono što se neposredno objavljuje, ono što je u informatičkom sistemu jedna stvar, a izvod podataka iz pisanog sistema, je druga.

Kon kaže da njima podaci u Gradski zavod stižu nakon dva dana, a da na osnovu onoga što je pratio - sadašnji podaci koji se sada viđaju na sajtu covid.rs jesu vrlo približni i da se, što se Beograda tiče, "on uklapa u ovo".

- Sada mogu da tvrdim da su podaci vrlo približni i vrlo tačni. Ovo što se pojavljuje jedan slučaj ili ne - to ćemo videti tek kasnije - rekao je.

Kon kaže da kad se "ukupna smrtnost prati iz godine u godinu, pa se poredi prosek pre 2020. dodajući "da u višku smrtnosti za čitav taj period postoji 345 ljudi".

- Samo da se zna, to se dešava u svakoj epidemiji - naglasio je.

Epidemiolog je dodao da ne veruje da će Krizni štab podržati da se omogući publika na večitom derbiju i da očekuje da će svi u Štabu biti protiv.

Kaže da virus ne samo da kruži kod nas u zemlji, već i ulazi spolja.

- Samo u jednoj školi je dokazano da se u školi dešavala transmisija, a da je ostalo spolja uneseno, a da je bitno da se takvi slučajevi otkriju i stave u izolaciju - naveo je Kon.

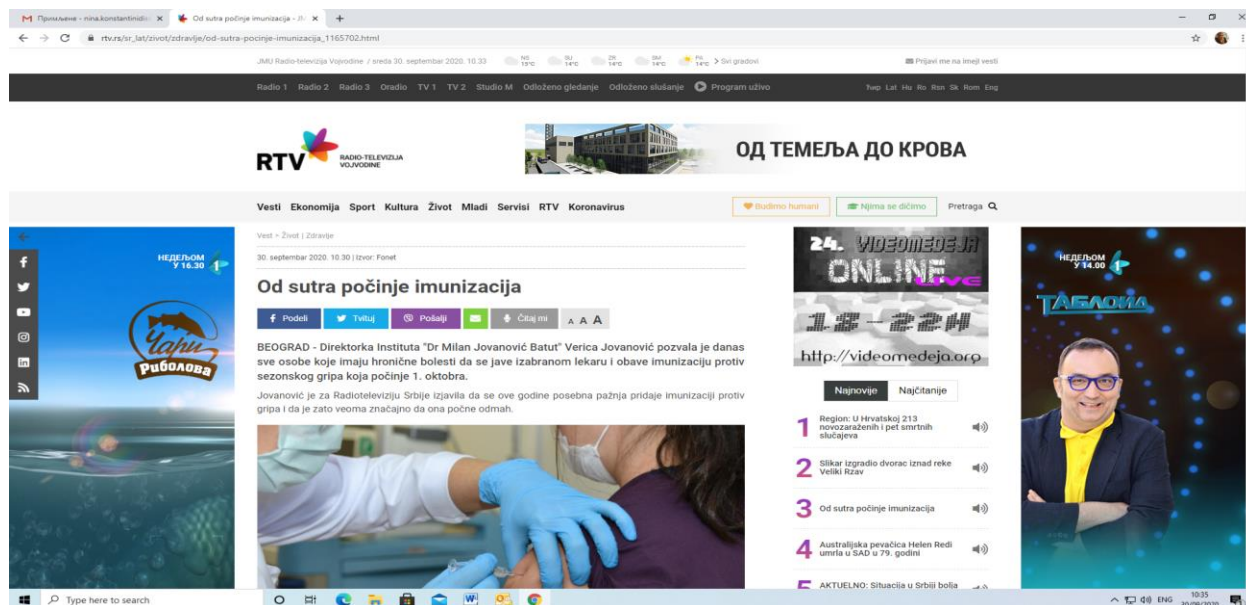
Centar za vantelesnu oplodnju: Za sedam meseci 5.000 parova se obratilo za pomoć

Centar za vantelesnu oplodnju i Udruženje "Šansa za roditeljstvo" saopštili su da je za nešto više od sedam meseci od kada je centar otvoren, više od 350 parova direktno zatražilo informacije o lečenju, administraciji, zakonskim regulativama i pravima na lečenje o trošku RFZO.

Kako se u saopštenju navodi, besplatan nacionalni broj za vantelesnu oplodnju 0800/333-030 do sada je "okrenulo više od 3.500 ljudi, dok je na internet adresu centra stiglo više od 1.500 mejlova iz različitih krajeva Srbije".

Centar za vantelesnu oplodnju oformilo je Ministarstvo zdravlja i kompanija "Nektar", u saradnji sa Udruženjem "Šansa za roditeljstvo", a svi koji nisu u mogućnosti da ga posete, odgovore mogu pronaći i preko adrese vantelesnaoplodnja@centarvto.rs.

Centar podseća da je u cilju podrške parovima u mogućnosti da se ostvare kao roditelji, Ministarstvo zdravlja formiralo prvu Banku reproduktivnih ćelija, tkiva i embriona u Srbiji, da je pomerena starosna granica za uključivanje u program vantelesne oplodnje o trošku države, kao i broj besplatnih pokušaja vantelesne oplodnje.

The screenshot shows a web browser displaying the RTV website. The main article is titled "Od sutra počinje imunizacija" and is dated "30. septembar 2020. 10:30". The article text states that the director of the "Dr Milan Jovanović Batut" Institute, Verica Jovanović, has called on all people with chronic diseases to report to their chosen doctor for a seasonal flu vaccination starting on October 1st. She also mentioned that this year, special attention is being paid to the vaccination against flu, and that is why it is very important to start immediately. The article includes a photo of a person in a white lab coat and blue gloves administering a vaccine to a patient's arm. To the right of the article is a sidebar with a "24. VIDEODEJEJA ONLINE" banner and a list of news items, including "Region: U Hrvatskoj 213 novoizaraženih i pet smrtnih slučajeva" and "Slikar izgradio dvorac iznad reke Veliki Ržav".

Od sutra počinje imunizacija

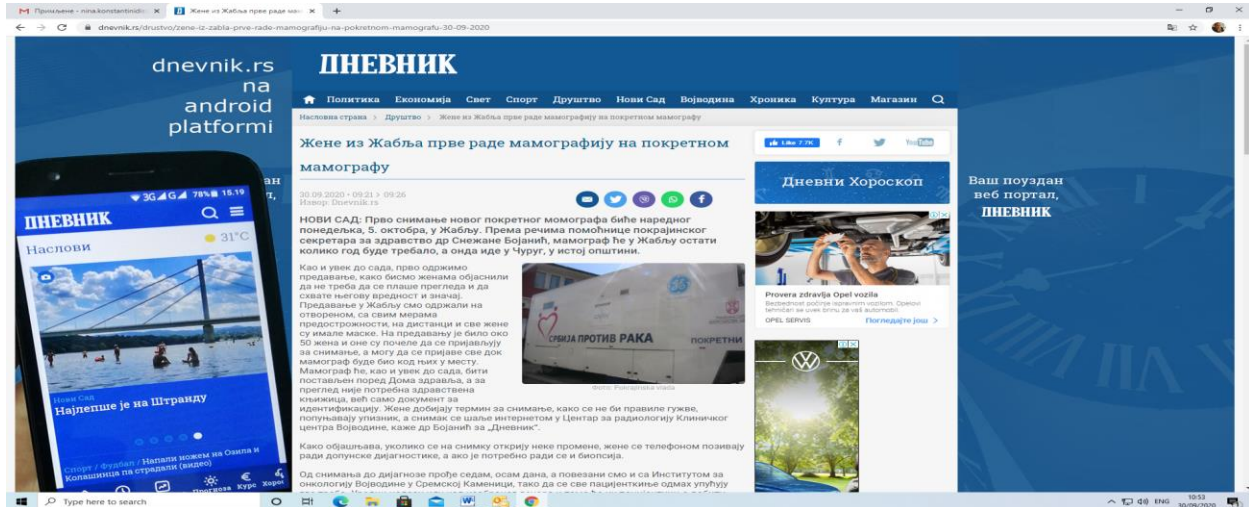
BEOGRAD - Direktorka Instituta "Dr Milan Jovanović Batut" Verica Jovanović pozvala je danas sve osobe koje imaju hronične bolesti da se jave izabranom lekaru i obave imunizaciju protiv sezonskog gripa koja počinje 1. oktobra.

Jovanović je za Radioteleviziju Srbije izjavila da se ove godine posebna pažnja pridaje imunizaciji protiv gripa i da je zato veoma značajno da ona počne odmah.

"Zato će od četvrtka u svim domovima zdravlja započeti vakcinacija, pre svega rizičnih grupa. Za razvoj imuniteta svake osobe je potrebno da prođu dve do tri nedelje. Zato je važno da vakcinacija krene na vreme", objasnila je Jovanović.

Ona je navela da je bitno obratiti pažnju na sve osobe koje se nalaze u domovima za smeštaj starih i institucijama kolektivnog smeštaja, jer je važno da se vakcinišu štićenici i zaposleni, radi sprečavanja širenja gripa koji sa simptomima može biti i "dobar osnov za razvoj kovida-19".

Jovanović je podsetila da su sve rizne grupe obavezne da se vakcinišu, jer su najosetljivije kada je u pitanju "superinfekcija i eventualno udruženo pojavljivanje gripa i kovid-19".

Жене из Жабља прве раде мамографију на покретном мамографу

NOVI SAD: Prvo snimanje novog pokretnog mamografa biće narednog ponedeljka, 5. oktobra, u Žablju. Prema rečima pomoćnice pokrajinskog sekretara za zdravstvo dr Snežane Bojanić, mamograf će u Žablju ostati koliko god bude trebalo, a onda ide u Čurug, u istoj opštini.

Kao i uvek do sada, prvo održimo predavanje, kako bismo ženama objasnili da ne treba da se plaše pregleda i da shvate njegovu vrednost i značaj. Predavanje u Žablju smo održali na otvorenom, sa svim merama predostrožnosti, na distanci i sve žene su imale maske. Na predavanju je bilo oko 50 žena i one su počele da se prijavljuju za snimanje, a mogu da se prijave sve dok mamograf bude bio kod njih u mestu. Mamograf će, kao i uvek do sada, biti postavljen pored Doma zdravlja, a za pregled nije potrebna zdravstvena knjižica, već samo dokument za identifikaciju. Žene dobijaju termin za snimanje, kako se ne bi pravile gužve, popunjavaju upiznik, a snimak se šalje internetom u Centar za radiologiju Kliničkog centra Vojvodine, kaže dr Bojanić za „Dnevnik“.

Kako objašnjava, ukoliko se na snimku otkriju neke promene, žene se telefonom pozivaju radi dopunske dijagnostike, a ako je potrebno radi se i biopsija.

Od snimanja do dijagnoze prođe sedam, osam dana, a povezani smo i sa Institutom za onkologiju Vojvodine u Sremskoj Kamenici, tako da se sve pacijentkinje odmah upućuju gde treba. Uredni nalazi idu kod izabranog lekara i tamo će ih pacijentkinje dobiti. Nekima se kontrole zakazuju za tri, šest ili 12 meseci, ukoliko se otkrije neka promena koja treba da se prati, napominje dr Bojanić.

Novi mobilni mamograf isporučen je 16. jula i koštao je 16 miliona dinara, isto koliko i prethodni, koji je nabavljen godinu dana ranije, a oba je kupila Pokrajinska vlada. Stari mamograf je takođe na terenu i

trenutno je u Opštini Žitište, gde će se snimanja završiti 9. oktobra, a već od 12. oktobra prelazi u Srpsku Crnju i to u selo Aleksandrovac.

Na starom mamografu do sada je pregledano 3.400 žena, a otkriveno je da maligne promene ima njih 34. Tokom prošle godine otkriveno je 20 žena sa tumorima i sve one su operisane i neke su završile i hemioterapiju, a kod 14 žena tumori su otkriveni ove godine. One su takođe u fazi lečenja, neke su ga prošle, neke tek započinju, zavisno kada je promena otkrivena. U većini slučajeva u pitanju je već formiran tumor, a samo u dva slučaja su tumori otkriveni u početnoj fazi. Da mamograf nije došao u njihovo mesto i da se nisu snimile, ti tumori dugo ne bi bili otkriveni, a dobro je što su svi tumori bili operabilni, znači da su u takvoj fazi da mogu da se operišu, ispričala je dr Bojanić.

Mobilni mamograf namenjen je ženama u seoskim sredinama, kako bi mogle da obave ovo snimanje, koje im je inače teško dostupno. Prema rečima dr Bojanić, 75 odsto snimljenih žena su nezaposlene ili penzionerke, sa srednjom stručnom spremom, a njih 80 odsto nikada nije išlo na mamografiju. Navodi primer opštine Šid kojoj je prvi mamograd udaljen 10 kilometara i kaže kako nikog nisu vratili.

Najmlađa obolela ima 43 godine

Od 3.400 pregledanih žena i otkrivenih 34 tumora, najmlađa žena kojoj smo otkrili maligni tumor ima 43 godine, a najstarija ima 74 godine, istakla je dr Bojanić.

Uradili smo analitiku potreba i resursa, gledajući koliko je mamografija urađeno tokom 2016. i 2017. godine. Tako je 2017. godine urađeno u Vojvodini ukupno 18.000 mamografija, a broj žena koje po godinama treba da urade ovaj pregled bio je 280.000. Od tih 18.000 koje su uradile pregled, njih 12.000 se pregledalo u većim gradovima i u okviru Nacionalnog skrining programa, a 6.000 žena su otišle same ili ih je uputio lekar ili su nešto napipale, objašnjava dr Bojanić.

Takođe, u Pokrajinskom sekretarijatu za zdravstvo utvrdili su da u 15 opština nema mamografa, a četiri opštine imaju mamograf, ali nemaju radiologa. Dr Bojanić navodi i da u 20-ak domova zdravlja, odnosno opština, imamo mamograf, ali imaju samo po jednog radiologa, koji pola radnog vremena radi ultrazvučne preglede, a pola radnog vremena čita rendgenske nalaze i možda ima vremena da jednu ženu snimi na mamografu.

Naša, ali i strategija Svetske zdravstvene organizacije, je da se ide prema pacijentu, odnosno u susret pacijentima. Zato organizujemo ovakve preglede. Slogan nam je „Moja prva mamografija“, jer idemo u seoske sredine gde je ženama zaista to prva mamografija koju rade, bez obzira na to koliko imaju godina. Želimo da osvestimo žene, da shvate koliko je mamografija važna, a kada ponovo budemo došli u neko selo, tada će se prijaviti neke nove žene, ispričala je dr Bojanić i napomenula kako u Žitištu vlada veliko interesovanje i kada završe sa snimanjem, sigurno će biti 1.000 pregledanih žena, što je najviše do sada u nekoj opštini.

Vakcine protiv gripa

U Dom zdravlja "Novi Sad" distribuirano je 21 000 doza vakcine protiv gripa. Distribucija po svim objektima počinje sutra 30.09.2020. godine.

U celom svetu, osnovna strategija borbe protiv gripa podrazumeva upotrebu tritipne, inaktivisane "SPLIT" vakcine. Za svaku sezonu gripa, Svetska zdravstvena organizacija, preporučuje sastav vakcine, koji je jedinstven za ceo svet i zavisi od aktuelnih sojeva virusa.

Sezonska vakcina preporučuje se:

- Svim osobama starijim od 6 meseci sa hroničnim poremećajem kardiovaskularnog i plućnog sistema uključujući i astmu, sa metaboličkim poremećajima, a naročito dijabetesom, sa oboljenjima bubrega i jetre, krvnim bolestima, malignim oboljenjima i sa imunodeficijencijom uključujući i HIV
- Svim osobama starijim od 65 godina života
- Svim licima smeštenim u gerontološkim centrima i ustanovama socijalne zaštite, uključujući i zaposlene
- Svim osobama zaposlenim u zdravstvenim ustanovama
- Licima zaposlenim u javnim službama
- Primena kod trudnica se razmatra od drugog trimestra trudnoće, uz konsultaciju sa izabranim ginekologom, dok se onima koje su u povećanom riziku od pratećih komplikacija usled gripa preporučuje vakcinacija bez obzira na stadijum trudnoće, uz konsultaciju sa izabranim ginekologom.